

ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาอาชีวภาครั้งจังหวัดนครพนม

Leadership of Administrators Affecting the Effectiveness of Teacher Performance in Public Vocational Education Institutions of Nakhon Phanom Province

ชนวีร์ ทองสุทธิ¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ² ดร.วรกัญญาพิไล แกะระหัน³
Chanavee Thongsut¹ Assoc. Prof Dr.Sayan Boonbai² Dr.Worakanyapilai Kraehan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอาชีวภาครั้งจังหวัดนครพนม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) ได้จำนวน 205 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 18 คน และครูจำนวน 187 คน จากสถานศึกษาอาชีวภาครั้งในจังหวัดนครพนม จำนวน 4 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดยเป็นแบบมาตราส่วนการประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ (t – test) ชนิด Independent Samples การทดสอบเอฟ (F – test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและประเภทสถานศึกษา พบว่ามีความแตกต่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่พบความแตกต่าง
4. การเปรียบเทียบประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและประเภทสถานศึกษา พบว่ามีความแตกต่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่พบความแตกต่าง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Lecturer Master of Education Program and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

³Deputy Director of of Mukdahan Primary Educational Service

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ชนวีร์ ทองสุทธิ, chanavee.th@gmail.com

รับเมื่อ 18 มีนาคม 2567 แก้ไข 22 พฤษภาคม 2567 ตอรับ 24 พฤษภาคม 2567

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.795$)

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู มี 4 ด้าน คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหา ด้านการเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = 1.682 + (1.158X_2) + (-0.509X_1) + (-0.231X_5) + (0.219X_4)$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z_Y = (1.404Z_{X2}) + (-0.622Z_{X1}) + (-0.208Z_{X5}) + (0.213Z_{X4})$$

7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู มี 4 ข้อ ดังนี้
1) ผู้บริหารควรมีการคิดวิเคราะห์อย่างรอบด้านเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผู้บริหารควรพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองโดยการเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก กล้าคิด กล้าตัดสินใจ 3) ผู้บริหารควรเปิดรับแนวคิดใหม่ กล้าลองสิ่งแปลกใหม่ ส่งเสริมนวัตกรรมทางการบริหารที่ทันสมัย 4) ผู้บริหารควรสื่อสารแบบสองทาง รับฟังความคิดเห็นและใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม

ABSTRACT

The purposes of this research were to study, compare, identify relationships, determine predictive power, and propose guidelines for the development of administrators' leadership affecting the teachers' work effectiveness in public vocational institutions in Nakhon Phanom Province. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table (1970, pp. 607 – 610, as cited in Boonchom Srisasat, 2017, p. 43), resulting in a sample of 205 participants, including 18 administrators and 187 teachers from four public vocational institutions. The research instruments were five – level Likert scale questionnaires measuring administrators' leadership and teachers' work effectiveness. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, independent samples t – test, one – way ANOVA, Pearson's product – moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows:

1. The overall leadership of the administrators was at the highest level.
2. The overall work effectiveness of teachers was also at the highest level.
3. There were significant differences in administrators' leadership based on position and institution type, but no significant differences based on work experience.
4. There were significant differences in teachers' work effectiveness based on position and institution type, but no significant differences based on work experience.
5. Administrators' leadership had a highly positive correlation with teachers' work effectiveness ($r = 0.795$).
6. Four leadership components significantly affecting teachers' work effectiveness at the .01 level were: analytical thinking for problem-solving, self – confidence, creative thinking, and effective communication.

The raw score regression equation was:

$$Y = 1.682 + (1.158X_2) + (-0.509X_1) + (-0.231X_5) + (0.219X_4)**$$

The standardized score regression equation was:

$$Z_Y = (1.404Z_{X_2}) + (-0.622Z_{X_1}) + (-0.208Z_{X_5}) + (0.213Z_{X_4})**$$

7. The proposed guidelines for leadership development include 1) Promoting well – rounded analytical thinking for effective problem – solving 2) Enhancing self – confidence through a positive mindset and decisiveness 3) Encouraging openness to new ideas and innovative administrative practices 4) Strengthening two – way communication and appropriate communication channels.

Keywords: Administrators' Leadership, Effectiveness of Teacher Performance

ภูมิหลัง

ระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 กำลังเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนมากขึ้น ทั้งในด้านบริบททางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2565, ออนไลน์) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของตลาดแรงงาน และแนวโน้มของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้สถานศึกษาต้องปรับตัวอย่างมีพลวัตมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในระดับอาชีวศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีทักษะเฉพาะทาง เพื่อรองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมบริการ และภาคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (นิรุฒ บุตรานันต์, 2565, หน้า E – H)

แนวคิดภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership) เป็นกระบวนการที่บุคคลหนึ่งใช้อิทธิพลทางสังคมต่อสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ควรมียุทธศาสตร์ที่หลากหลาย อาทิ ภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งล้วนมีบทบาทในการวางแผนพัฒนา และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้ของครู และนักเรียนอย่างมีเป้าหมาย โดยเฉพาะในบริบทของการอาชีวศึกษา ภาวะผู้นำที่เน้นการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร (Leithwood et al., 2006, pp. 4 – 6; Bush, 2019, p. 5)

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู คือดัชนีชี้วัดสำคัญที่สะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งครูที่มีประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน จะสามารถจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ พัฒนาทักษะชีวิต และบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงาน ก.ค.ศ. ได้กำหนดองค์ประกอบ การประเมินประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นกรอบแนวทางในการประเมินประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูอย่างรอบด้าน (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2564, หน้า 2)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารที่สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ มีวิสัยทัศน์ ที่กว้างไกล สร้างแรงบันดาลใจ และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม จะช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีความผูกพันกับองค์กรมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน (Robinson, Lloyd, & Rowe, 2008, p. 663)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม โดยเน้นวิเคราะห์ภาวะผู้นำในด้านต่าง ๆ อาทิ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร วิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ และแรงบันดาลใจ ว่ามีผลต่อการปฏิบัติงานครูในแต่ละด้านเพียงใด เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำที่เหมาะสมและยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

คำถามของการวิจัย

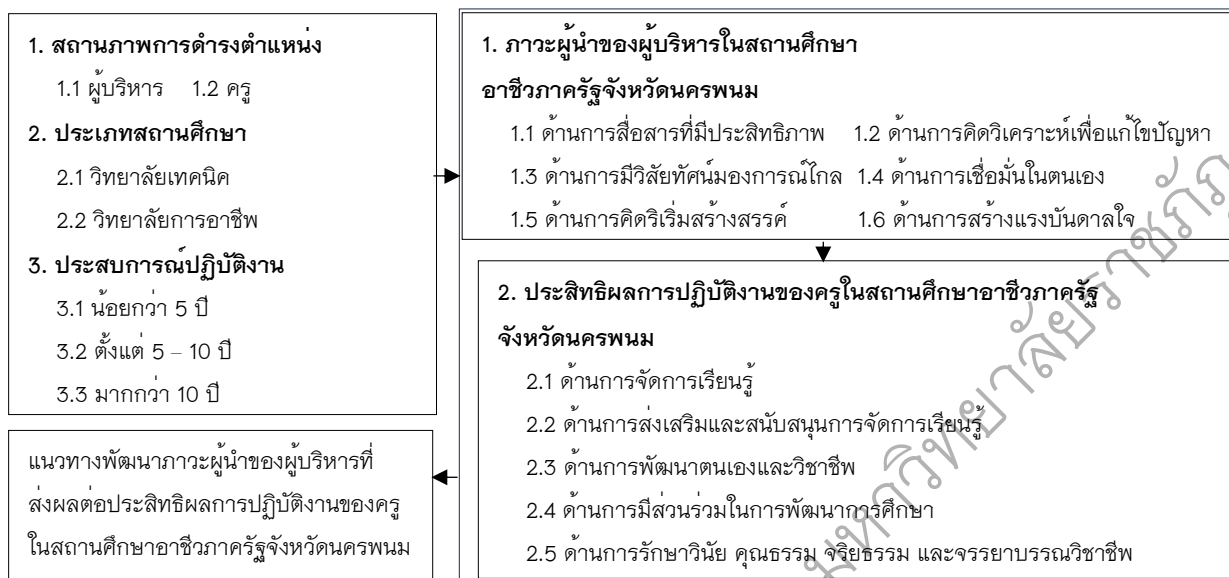
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประเภทสถานศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม
7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประเภทสถานศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประเภทสถานศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม
6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม

7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 18 คน และครู จำนวน 219 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 237 คน จากสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม, 2567)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 18 คน และ 2) กลุ่มครู จำนวน 187 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 205 คน จากสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 วิธี ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง Judgement sampling (Patton, 2002, p. 230) จากสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม ตามเกณฑ์คุณสมบัติของตำแหน่ง คือ ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัย และรองผู้อำนวยการวิทยาลัย ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 18 คน

2. กลุ่มตัวอย่างครู ได้มาจากการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607– 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามจำนวนครูที่มีในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม ได้กลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 187 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประเภทสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม จำนวน 6 ด้าน โดยจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐ จังหวัดนครพนม จำนวน 5 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างเพื่อถามตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา อาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบจำนวนการตอบกลับแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างการวิจัย จนครบจำนวน 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t – test ชนิด Independent Samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากที่สุด
3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประเภทสถานศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) จำแนกตาม ประเภทสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ในทุกด้าน โดยไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
4. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประเภทสถานศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ($p < .01$) จำแนกตาม ประเภทสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูมีความใกล้เคียงกัน โดยไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
5. ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก กับประสิทธิภาพของครู ($r = 0.881$, $p < .01$) แสดงว่า หากภาวะผู้นำของผู้บริหารสูงขึ้นจะส่งผลให้ ประสิทธิภาพของครูเพิ่มขึ้นตามอย่างมีนัยสำคัญ

6. อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม มีจำนวน 6 ด้าน มีภาวะผู้นำ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหา (X_2) ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (X_1) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (X_5) และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง (X_4) มีอำนาจพยากรณ์ร่วมกันต่อประสิทธิผลของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y = 1.682 + (1.158X_2) + (-.509X_1) + (-.231X_5) + (.219X_4)$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$ZY = (1.404Z_{X_2}) + (-.622Z_{X_1}) + (-.306Z_{X_5}) + (.276Z_{X_4})$$

7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู มี 4 ข้อ ดังนี้

- 1) ผู้บริหารควรมีการคิดวิเคราะห์อย่างรอบด้านเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ผู้บริหารควรพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองโดยการเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก กล้าคิด กล้าตัดสินใจ
- 3) ผู้บริหารควรเปิดรับแนวคิดใหม่ กล้าลองสิ่งแปลกใหม่ ส่งเสริมนวัตกรรมทางการบริหารที่ทันสมัย
- 4) ผู้บริหารควรสื่อสารแบบสองทาง รับฟังความคิดเห็นและใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่ามากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้ ด้านการเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ด้านการมีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหา และด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม มีภาวะผู้นำทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะผู้นำ มีความมั่นใจในตนเอง สื่อสารได้ดี มีวิสัยทัศน์ สร้างแรงบันดาลใจ คิดวิเคราะห์แก้ปัญหาเก่ง และมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสะท้อนถึงการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการบริหารที่มีเป้าหมายชัดเจน และการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมความร่วมมือและนวัตกรรมในองค์กร สอดคล้องกับการวิจัยของ ประชา เสริมสกุล (2565, หน้า 105) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร ซึ่งสรุปว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การวางแผน และการแสดงออกอย่างเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลเชิงบวกต่อความร่วมมือของครูในการพัฒนาการเรียนการสอนและความรับผิดชอบต่อนักเรียน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ กัญญา หมอกกลาง และนิพนธ์ วรรณเวช (2566, หน้า 89 – 90) ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำมีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การบริหารสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และการฟันฝ่าปัญหาอุปสรรค ล้วนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม พบว่า ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยเฉพาะด้านการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

การศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูมีความรับผิดชอบและความเป็นมืออาชีพของครู นอกจากนี้ยังมีความโดดเด่นด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมดนี้เกิดจากการสนับสนุนของผู้บริหาร การพัฒนาตนเองของครู และความมุ่งมั่นในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ประชา เสริมสกุล และคณะ (2565, หน้า 110) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร ซึ่งพบว่า ครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีผู้บริหารแสดงภาวะผู้นำแบบเน้นคุณธรรมและการมีส่วนร่วม จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบและการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งแสดงถึงความเป็นมืออาชีพของบุคลากรภายในสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับเอกสารทางวิชาการของ ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 25) ในหนังสือเรื่อง การบริหารจัดการศึกษายุคเปลี่ยนผ่าน การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เน้นว่าการสร้างคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านวินัย คุณธรรม และความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สะท้อนความเป็นครูมืออาชีพที่แท้จริงในปัจจุบัน

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประเภทสถานศึกษา และประสบการณ์ในปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความแตกต่างกัน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยรวมสูงกว่าผู้บริหาร และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าในทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ครูมองว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารในเชิงบวกมากกว่า เพราะพวกเขาเห็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและได้รับประโยชน์โดยตรงจากการบริหาร ขณะที่ผู้บริหารเองรับรู้ถึงข้อจำกัดและความท้าทายที่ซ่อนอยู่ จึงประเมินตนเองต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญผลการวิจัยข้อนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชา เสริมสกุล และคณะ (2565, หน้า 18) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร ที่พบว่ากลุ่มครูมีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารในบางด้านสูงกว่าผู้บริหาร โดยเฉพาะในภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและแบบเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจสะท้อนถึงการที่ครูมีความคาดหวังและรับรู้ผลการบริหารโดยตรงจากผู้บริหาร

3.2 จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 – 0.01 ทุกด้าน โดยวิทยาลัยเทคนิคมีค่าเฉลี่ยโดยรวม ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยการอาชีว และสูงกว่าทุกด้าน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุเทน วรชีนา (2564, หน้า 19) ที่ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยในเครือข่ายพรเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งระบุว่า ผู้บริหารของวิทยาลัยขนาดใหญ่มีระดับภาวะผู้นำในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ และการบริหารเชิงรุก ซึ่งสะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดโครงสร้าง และระบบของสถานศึกษากับระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nita Kanya, Aryo Bima Fathoni And Zulmi Ramdani (2021, Abstract) ที่ทำการศึกษาเรื่อง Factors affecting teacher performance พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครู โดยองค์กรที่มีโครงสร้างและระบบบริหารที่ชัดเจนจะส่งเสริมให้ครูรับรู้ถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารได้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่าแนวทางการบริหารในสถานศึกษา

อาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม มีความเป็นมาตรฐานและสม่ำเสมอ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับประสบการณ์รับรู้ ภาวะผู้นำของผู้บริหารในแนวทางเดียวกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดในงานวิจัยของ คชา ประณีตพลกรัง (2564, หน้า 18) ที่ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ชี้ว่า ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่ทันสมัย มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรม เพื่อสามารถขับเคลื่อนการบริหารให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และสามารถ บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้ของครูในช่วงประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

4. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัด นครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประเภทสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความแตกต่างกัน

4.1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูมีความคิดเห็น เกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของตนเองโดยรวมสูงกว่าผู้บริหาร และสูงกว่าทุกด้าน ซึ่งสะท้อนว่าครูและผู้บริหารมีมุมมองต่อการ ปฏิบัติงานที่แตกต่างกันไปตามบทบาทหน้าที่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชา เสริมสกุล และคณะ (2565, หน้า 111) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการ ปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า ความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ของครูแตกต่างกันตามสถานภาพของบุคลากร นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Mustafa ÖZGENEL and Pinar MERT (2019, Abstract) ที่ทำการศึกษาเรื่อง The Role of Teacher Performance in School Effectiveness ที่ชี้ว่า การประเมินประสิทธิภาพของครูมีแนวโน้มแตกต่างกันไปตามบทบาทในองค์กร และมีผลต่อภาพรวมของการบริหาร สถานศึกษา

4.2 จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันโดยวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็น เกี่ยวกับประสิทธิผลของครูโดยรวม สูงกว่าวิทยาลัยการอาชีพ และสูงกว่าทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยข้อนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชา เสริมสกุล และคณะ (2565, หน้า 111) ที่ระบุว่า สถานศึกษาประเภท วิทยาลัยเทคนิคมีระบบการบริหารจัดการและโครงสร้างการพัฒนาคูที่ชัดเจน ส่งผลให้ครูรับรู้ถึงประสิทธิผลการทำงาน ของตนเองในระดับที่สูงกว่า นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nita Kanya, Aryo Bima Fathoni and Zulmi Ramdani (2021, Abstract) ที่ทำการศึกษาเรื่อง Factors Affecting Teacher Performance พบว่า โครงสร้างขององค์กร และภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพของครู โดยเฉพาะในองค์กรที่มีระบบบริหารชัดเจน เช่น วิทยาลัยเทคนิค

4.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน สะท้อนถึงความเสมอภาค ในการบริหารและมาตรฐานการทำงานของครูในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม ซึ่งมีระบบบริหารงานที่มี มาตรฐานเดียวกัน และการประเมินผลที่ใช้เกณฑ์เดียวกัน ผลการวิจัยข้อนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักขณา สักเข็มหา (2563, หน้า 23) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า การบริหารงานที่มีความ ทันสมัย มีทิศทางชัดเจน และส่งเสริมการพัฒนาคูอย่างทั่วถึงจะทำให้ประสิทธิผลของครูไม่แตกต่างกันแม้มีช่วง ประสบการณ์ต่างกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Septi Andriani, Nila Kesumawati and Muhammad Kristiawan (2018, Abstract) ที่ทำการศึกษาเรื่อง The Influence of The Transformational Leadership and Work Motivation on Teachers Performance พบว่า แม้ระดับประสบการณ์จะต่างกัน แต่ปัจจัยภาวะผู้นำและแรงจูงใจสามารถลดความ แตกต่างด้านผลการปฏิบัติงานของครูได้อย่างชัดเจน

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐจังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กันทางบวก พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวม เท่ากับ ($r = .795$) ซึ่งอยู่ในระดับสูง สะท้อนถึงความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($r = .835$) และมีความสัมพันธ์สูงในทุกด้านกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($r = .840$) และด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ($r = .769$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ จะสามารถนำพาครูไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของประชา เสริมสกุล และคณะ (2565, หน้า 112) ที่ทำการศึกษารื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยเฉพาะรูปแบบที่เน้นการมีส่วนร่วม การคิดวิเคราะห์ และการสร้างแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถใช้เป็นปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักขณา สักเข็มหาร (2563, หน้า 23) ที่ทำการศึกษารื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำในด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ และการวิเคราะห์ปัญหา มีผลอย่างยิ่งต่อความสามารถของครูในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของสถานศึกษา

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร อย่างน้อย 1 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐ จังหวัดนครพนม มีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอาชีวภาครัฐ จังหวัดนครพนมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหา (X_2) ด้านการเชื่อมั่นในตนเอง (X_4) ด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (X_5) และด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (X_1) โดยตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของครูได้ร้อยละ 79.40 มีค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.139 เมื่อพิจารณาตรวจสอบอำนาจพยากรณ์ของแต่ละตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุดคือ ด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหา (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 1.404 รองลงมาคือ ด้านการเชื่อมั่นในตนเอง (X_4) เท่ากับ 0.231 ขณะที่ด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (X_5) และด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (X_1) กลับมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในทางลบ แม้จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจจะสะท้อนลักษณะการใช้ภาวะผู้นำที่อาจไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐจังหวัดนครพนม เช่น ผู้บริหารใช้การสื่อสารแบบทางเดียว เน้นการสั่งการการออกคำสั่งให้ครูปฏิบัติตามโดยไม่เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเสนอแนะ รวมทั้งผู้บริหารอาจมีการริเริ่มสิ่งใหม่ โดยไม่ได้เปิดพื้นที่ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นร่วม อาจทำให้ครูรู้สึกถูกจำกัดบทบาทของตนเอง และเกิดผลเชิงลบต่อประสิทธิภาพการทำงานครูและภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา เกิดผล และคณะ (2566, หน้า 18) ที่ทำการศึกษารื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า การแสดงออกของภาวะผู้นำในด้านการคิดสร้างสรรค์และการสื่อสาร ต้องดำเนินควบคู่กับการเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มิฉะนั้นอาจนำไปสู่การต่อต้านหรือการรับรู้เชิงลบของครูต่อบทบาทของตนในองค์กร นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา หมอกกลาง และนิพนธ์ วรรณเวช (2566, หน้า 89 - 90) ที่ทำการศึกษารื่อง ภาวะผู้นำมีอาชีพ

ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ระบุว่า แม้ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการสื่อสารจะมีศักยภาพในการยกระดับองค์กร แต่หากขาดกลยุทธ์ในการนำไปใช้ให้เหมาะสม อาจทำให้ครูเกิดความรู้สึกลังเลไม่เชื่อมั่นหรือไม่เห็นคุณค่าในบทบาทของตน หรือของผู้บริหาร สำหรับด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้นควรส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารทั้ง 4 ด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหา เป็นตัวแปร ที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด ต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ดังนั้น ควรส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในด้านดังกล่าว เพื่อกระตุ้นให้ครูผู้สอนได้เกิดการพัฒนาตนเอง แสดงศักยภาพความรู้ความสามารถในการทำงานจน ได้รับความสำเร็จและส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู
- 1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการ ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐจังหวัดนครพนม จึงควรนำ ภาวะผู้นำของผู้บริหารไปใช้เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของตนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อาชีวภาคีรัฐ โดยอาจขยายขอบเขตการวิจัย จากระดับจังหวัด เป็นระดับสถาบัน หรือระดับภาค เพื่อให้มีความครอบคลุม มากขึ้น โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ
- 2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ โดยการเปรียบเทียบระหว่างจังหวัด หรือเปรียบเทียบระดับภาค
- 2.3 ควรนำภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอาชีวภาคีรัฐ จังหวัดนครพนม ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวภาคีรัฐ ในจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา หมอกกลาง และคณะ. (2566). ภาวะผู้นำมีอาชีวะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา*, 35(125), 40.
- คชา ประณีตพลกรัง. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน*, 2(1), 22 – 30.
- ไชยา ภาวบุตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สกลนคร: สำนักพิมพ์ทางหุ่นส่วนจำกัด สมศักดิ์การพิมพ์ กรุป.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ประชา เสริมสกุล, สุมัทนา หาญสุริย์, ไชยา ภาวะบุตร. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(39), 102 – 112.
- ลักขณา สักเข็มหาร. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุจิตรา เกิดผล และคณะ. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร*, 18(1), 18 – 28.
- สำนักงาน ก.ค.ศ. (2563). *คู่มือประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ก.ค.ศ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2565). *รายงานประจำปี 2565 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม. (2566). *รายงานการประเมินผลการดำเนินงานสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ 2566*. นครพนม: สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม.
- อุเทน วรชีนา. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยในเครือข่ายพรเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 5(2), 416 – 428.
- Bush, T. (2019). *Leadership and management in education: Theory, policy and practice (3rd ed.)*. SAGE Publications.
- Hallinger, P., & Heck, R. H. (2010). Collaborative leadership and school improvement: Understanding the impact on school capacity and student learning. *School Leadership & Management*, 30(2), 95 – 110.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.
- Leithwood, K., Day, C., Sammons, P., Harris, A., & Hopkins, D. (2006). *Successful school leadership: What it is and how it influences pupil learning*. Department for Education and Skills.
- Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2020). Seven strong claims about successful school leadership revisited. *School Leadership & Management*, 40(1), 5 – 22.
- OECD. (2020). *Trends shaping education 2020*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/trends_edu-2020-en
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods (3rd ed.)*. SAGE Publications.
- Robinson, V. M. J., Lloyd, C. A., & Rowe, K. J. (2008). The impact of leadership on student outcomes: An analysis of the differential effects of leadership types. *Educational Administration Quarterly*, 44(5), 635 – 674.
- Schleicher, A. (2018). *World class: How to build a 21st century school system*. OECD Publishing.
- UNESCO-UNEVOC. (2021). *Skills development in the time of COVID –19: Taking stock of the initial responses in technical and vocational education and training*. https://unevoc.unesco.org/pub/skills_dev_covid-19_response.pdf